

นักรบแห่งตันตระ (๒)

วิจักขณ์ พานิช เขียน

การใช้ชีวิตร่วมกันร่วมนอน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้คนชาวบ่อน ทำให้เหล่านักรบแห่งพุทธะตระหนักว่า โลกของชนพื้นเมืองนั้นช่างเป็นโลกที่แสนมหัศจรรย์ เต็มเปี่ยมไปด้วยความมีชีวิตชีวา วิถีชีวิตของผู้คนที่นี่จะไม่แยกขาดออกจากธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเทือกเขาอันสูงตระหง่าน ท้องฟ้าสีนํ้ากวาง สายธารอันคดเคี้ยว การเข้าถึงความเต็มเปี่ยมทางจิตวิญญาณของชาวบ่อนก็ดูจะไม่ใช่วิถีทางของหลักปรัชญาซับซ้อน ผู้คนที่ทำงานหนักตลอดวัน เขียนไม่ได้ อ่านไม่ออก แต่พวกเขาก็มีความสุขอย่างเรียบง่ายในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติตามแบบของเขา

จากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี พวกเขาได้เรียนรู้อะไรมากมายจากการร่วมใช้ชีวิตกับคนพื้นเมืองชาวทิเบต พวกเขาให้ความเคารพแก่ภูมิปัญญาพื้นบ้านเสมือนตนเองเป็นส่วนหนึ่งของวิถีวัฒนธรรมนั้น ขณะเดียวกันพวกเขาก็ยังไม่มีสิ่งที่จะฝึกฝนตนเอง ใช้เทคนิคที่เขาได้เรียนมาจากอาจารย์ สร้างสัมพันธภาพกับพลังแห่งการตื่นรู้ด้านในในทุกลมหายใจเข้าออก จิตใจที่เปิดกว้าง วางจากความคิดหมายมั่น ได้สร้างความประทับใจให้แก่ผู้คนต่างภาษาและวัฒนธรรม กองงามเป็นมิตรภาพบนพื้นฐานของการเคารพในศักดิ์ศรีและความดีงามของกันและกันอย่างไม่แบ่งแยกเราเขา

การเรียนรู้ร่วมกันก่อให้เกิดการสร้างสรรคทางจิตวิญญาณอันยิ่งใหญ่ ชาวบ่อนได้สัมผัสถึงพลังแห่งการตื่นรู้แห่งพุทธะ และชาวพุทธก็ได้เรียนรู้ถึงมิติอันลึกลับในวิถีแห่งบ่อน พวกเขาต่างเชื่อเชื่อกันและกันให้เข้าร่วมในพิธีกรรม ลองฝึกฝนเทคนิคการปฏิบัติ สันทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ราวกับเป็นพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้คนรุ่นแล้วรุ่นเล่า วิถีแห่งพุทธะค่อยๆ ซึมซับแง่มุมที่หลากหลายจากวัฒนธรรมบ่อนในทิเบตอย่างเป็นธรรมชาติ ทั้งในเรื่องของพิธีกรรม วิธีการปฏิบัติของพ่อหมอแม่หมอ ความสัมพันธ์กับเหล่าทวยเทพ ภูตผีและวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงเทคนิคการเล่นแร่แปรธาตุ มนต์รา และอาคมต่างๆ ในขณะที่เดียวกันวิถีปฏิบัติพื้นบ้านของชาวบ่อนก็ไม่ได้ถูกกลืนหายตายจาก ยังคงถูกส่งผ่านเป็นธารปัญญามาจวบจนปัจจุบัน ซึ่งหากใครได้มีโอกาสสัมผัสทั้งวิถีบ่อนและวิถีพุทธในทิเบต ก็ยากที่จะบอกถึงความแตกต่างที่เด่นชัด เพราะทั้งสองวิถีปฏิบัติได้ผ่านการแลกเปลี่ยนผสมผสานบนความเคารพซึ่งกันและกันมาเป็นเวลาช้านาน

บ่อน ถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดต่อการงอกงามที่เต็มไปด้วยจินตนาการ พลังอันเร้นลับ และความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของวิถีพุทธตันตระแห่งทิเบต ดังที่เราพบเห็นได้เช่นเดียวกันในวิถีพุทธในดินแดนต่างๆ ทั่วโลก ที่ต่างก็มีรูปแบบที่หลากหลาย แตกต่างไปตามพื้นฐานวัฒนธรรมของชาวพื้นเมืองดั้งเดิม

ก็ด้วยแนวทางแห่งพุทธหาได้ตั้งอยู่บนการยึดติดอยู่ในรูปแบบ พิธีกรรม หรือวิถีการปฏิบัติใดๆ อย่างตายตัว แต่หัวใจกลับอยู่ที่การฝึกฝนให้ผู้ปฏิบัติได้เข้าถึงพลังแห่งการตื่นรู้ภายในอันไร้ข้อจำกัด แห่งตัวตน ไม่ว่าจะเป็นเพศ ภาษา วัฒนธรรม หรือชาติพันธุ์ใดๆ เมื่อปัจเจกบุคคลคนธรรมดาได้สัมผัส และดำเนินชีวิตด้วยความตื่นรู้ในทุกลมหายใจเข้าออก ชีวิตของเขาก็จะกลายเป็นพลังทางปัญญาที่บ้าน สะพรั่งบนความอ่อนน้อม บนความพร้อมต่อการเรียนรู้ และความเอื้ออาทรในการร่วมทุกข์สุขกับทุก ผู้คนที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เกิดเป็นการสนทนาแลกเปลี่ยน กับเพื่อนต่างชาติเชื้อ ต่างความเชื่อ ต่าง วัฒนธรรม เรียนรู้จากกันอย่างเป็นธรรมชาติ

วิถีแห่งพุทธที่แท้หาได้ตั้งอยู่บนความอหังการในฐานของอำนาจ บนความยิ่งใหญ่เหนือใครๆ หาใช่ความเป็นศาสนา หรืออารยธรรมนำความเป็นชาติ เพราะเมื่อความเป็นพุทธถูกตัดขาดจากการ ฝึกฝน จนไร้ซึ่งความเข้าใจในความหมายของการดำรงอยู่อย่างนอบน้อม ปราศจากความพร้อมที่จะ สัมผัสและรับฟังทุกข์สุขของกัลยาณมิตรรอบข้าง สังคมบนความเป็นพุทธปลอมๆ ที่วาก็กำลังโง่งนอ อยู่บนฐานของความประมาท เสมือนดังต้นไม้ใหญ่ที่ไร้แก่น ที่กำลังรอวันล่มสลายตายไปในไม่ช้า